

*Poetiška... Šios šeimos išmintis, gerumas,
humoras veda mus per jaudinančią
sunkiausių jos laikų istoriją.*
Laurie Frankel

**Dunkst
dunkst
tankiai plakantis
mano gyvenimas**

Romanas

Ae-ran Kim

baltos lankos

Ae-ran Kim

Dunkst dunkst
tankiai plakantis
mano gyvenimas

romanas

Iš korėjiečių kalbos vertė Martynas Šiaučiūnas-Kačinskas

baltos lankos

Papūtus vėjui, žodžių kortelės širdyje ima suktis mažais sūkuriais. Nuo tų žodžių mano kūnas susitraukia lyg žuvis, ilgai džiovintos jūros vėjyje, o aplinkui visa dar labiau išsiplečia. Bandau nupiešti pavadinimus, kuriuos vaikystėje tariu pirmą kartą. Čia – sniegas. Čia – naktis. Ten – medis. Po kojomis – žemė. O šičia – tu... Visus šalia esančius daiktus iš pradžių įvardiju balsu, tada užrašau raidėmis. Net ir dabar kartais nustumu, kad tuos pavadinimus prisimenu.

Vaikystėje visą dieną vaikščiodavau rinkdamas žodžius. Mama, kas čia? O kas ten? Murmėdamas po nosimi viską supainiodavau. Kiekvienas pavadinimas buvo toks skaidrus ir lengvas, kad prie daiktų lengvai nelipdavo. Lyg pirmą sykį vis klausdavau to, ką buvau girdėjęs vakar, ko buvau mokėsis užvakar. Kai iškėlęs pirštą ką nors parodydavau, iš namiškių lūpų bum bum krisdavo neįprastai tariami garsai. Man paklausus kažkas sujudėdavo lyg vėjyje banguojantis kraštovaizdis. Todėl man patiko tas klausimas: „Kas čia?“ Netgi labiau nei pavadinimai, kurių mane mokė.

Lietus – tai lietus. Diena – tai diena. Vasara – tai vasara... Gyvendamas išmokau daug žodžių. Dažnai vartojamų ir ne taip

dažnai pasitaikančių. Buvo tokių, kurie į žemę suleisdavo šaknis, buvo ir kitokių – lengvai sproginėjančių lyg augalų sėklos. Kai vasarą pavadindavau vasara, atrodydavo, tarsi pats ją galėčiau turėti. Tikėdamas, kad taip tikrai gali būti, vis klausdavau: „Žemė? Medis? Tu?..“ Sutampantys su oro srovėmis, sklindančiomis iš burnos, ir vis siūruojantys šitas, anas, tas. Kai ištarčiau „tas“, jis pasklisdavo lyg vandens ratilai pliumptelėjus akmenukui. Kartais tai būdavo panašu į mano pasaulio dydį.

Dabar moku beveik visus žodžius, kurie man reikalingi gyvenime. Svarbiausia tai, kad tie žodžiai sutraukia mano kūną ir vis įvertina sukurtos aplinkos erdvumą. Sakydamas „vėjas“ įsivaizduoju ne keturias pasaulio šalis, o tūkstantį krypčių, iš kur jis pučia. Tardamas „išdavystė“ sekioju paskui kryžiaus šešėlį, vis ilgėjantį saulei leidžiantis. Pavadindamas „tu“ stengiuosi suprasti lygumą, kuri lyg apsnigti tarpekiai ledynuose slepia neįsivaizduojamas gelmes. Bet tai – vienas sunkiausių dalykų pasaulyje. Vėjas vis pučia, o aš, vos tik gimęs, nė menkiausios akimirkos nebuvau jaunas. Greičiausiai žodžiai šitai irgi jaučia.

Vieta, kurioje pirmą kartą pradėjau kalbėtis su pasauliu, buvo žemdirbių kaimelis ant aukšto kalno, kur teka tyras vanduo. Ten, kur srovė pasidalija į keletą atšakų, sukančių ratu ir vėl susijungiančių, išmokau savo vardą ir žengiau pirmuosius žingsnius. Kol nesuprantamas murmėjimas tapo paprasčiausiu sakiniu, praėjo treji metai. Tiek pat, kiek gyvenome prisiglaudę pas mamos tėvus. Vietiniai beveik visa, kas reikalingiausia, arba užsiaugindavo, arba pasidarydavo patys. Todėl ir žodžiai, su kuriais susidurdavau dažniausiai, buvo labai aiškūs, susiję su kasdieniu gyvenimu. Sako, kad pusbrolio, kuris augo

kasdien žiūrėdamas televizorių, pirmas ištartas žodis buvo „eldži“ (LG)... Kalbėti pradėjau vėlai, dėl to tėvai kurį laiką labai jaudinosi. Mama, nerimaudama, kad su manim kažkas negerai, klausė vyresniųjų nuomonės. Tėtis, taręs, kad vaikai mieliausi tol, kol nieko nekalba, daugiau nieko nesakęs kulniuodavo į darbą. Netoliese buvo lyginama žemė „Deho“ poilsio ir pramogų kompleksui statyti, ir tėtis ten dirbdavo įvairiausius darbus. Netrukus iš kitų provincijų turėjo suplūsti darbininkai, tad viską iš anksto apskaičiuojantis senelis darže pastatė jiems namuką. Betoninės sienos ir šiferinis stogas – menkiausio vėjo kiaurai perpučiamas būstas. Mažyčiame namelyje galėjo tilpti keturios šeimos. Ten buvo ir kambarys, skirtas mūsiškei. Taip ir gyvenome trise: paaugliai tėvai, vis dar neatsikratę vaikškumo, ir ką tik gimęs aš. Virtuvė nedidukė, gerokai per ankšta trimis asmenims, tačiau nereikėjo mokėti nuomos, neišleisdavom pinigų kitoms būtinoms reikmėms, tad ten ir glaudėmės niekuo nesiskųdami.

Močiutė į šį pasaulį paleido daug vaikų. Penkis sūnus ir vieną dukterį – iš viso šešetą. „Mama, močiutė visą gyvenimą taip nesutarė su seneliu, kaipgi atsirado tiek vaikų?“ – kartą paklausiau. „Taigi. Man irgi buvo įdomu, net tavo močiutės teiravausi. Tačiau... Atsakė, kad vaikai kažkaip netikėtai vis atsirasdavo – tarsi žolės, kurios lyg niekur nieko išdygsta per sausrą“, – šiek tiek susidrovėjusi kalbėjo mama. Mano mama, jauniausia iš visų šešių, vaikystėje turėjo pravardę Princesė Velniop. Augo tarp šiurkščiai kalbančių bernų, tad vos išsižiojus iš burnos pasipildavo vulgariausi žodžiai, nemaž nederantys prie dailaus veidelio. Kai tik įsivaizduodavau, kaip vos už grumstą didesnė mergytė bėgioja po kaimelį vis nusikeikdama – kažkaip

gležnai, netgi mielai, – širdį man užplūsdavo artumas ir šiluma. Nors mama iki šiol šiek tiek laukinio būdo, kalbėsena tapo švelnesnė – greičiausiai nuo tos akimirkos, kai suprato, jog šiame pasaulyje žodžiu „velniop“ nieko neišspręsi. Nei tą kartą, kai buvo išmesta iš mokyklos, nes ėmė lauktis, nei tada, kai tėtis vos galo negavo, primuštas penkių mano dėdžių, nei kai restoranelyje tekdavo nuolankiai klausytis jaunesnių už save merginų skundų ir priekabių, nei kai beviltiškai spoksodavo į gydymo sąskaitas: jos pačios neapsimokėdavo, o jokio sprendimo nebuvo – kad ir kiek suko galvą.

Mano seneliui žentas nepatiko nuo pat pradžių. Pagrindinė priežastis buvo ta, kad „vaikėzas, kuriam dar pienas nuo lūpų nenuodžiūvo“, ėmė ir užtaisė „tikrą vaikiuką“. Be to, jau tuoj šeimos galva tapsiantis vyras neturėjo jokios gyvybinės energijos, nors tai savaime suprantama – kur tau septyniolikmetis moksleivis gebės pakankamai uždirbti. Kai abu vyriškiai susitiko pirmą kartą, senelis be jokių užuolankų tiesiai šviesiai paklausė:

– Taigi, ką moki daryti?

Tai vyko tada, kai namie jau buvo nurimusi ašarų ir barinių audra dėl mamos nėštumo. Tėtis, neišmanydamas, kaip geriau pasielgti, atsiklaupė ir tarė:

– Tėveli, man labai gerai sekasi tekvondo.

Senelis numykė, lyg būtų baisiai nepatenkintas. Mano tėtis iš tiesų buvo priimtas į didžiausią provincijoje sporto gimnaziją kaip ypatingų gabumų moksleivis todėl, kad jam puikiai sekėsi tekvondo, tačiau šis talentas buvo nemaž nenaudingas siekiant išgyventi. Tačiau jis to nesuprato ir nerimaudamas dėl užsitęsusių tylos dar pridėjo:

– Gal parodyti?

Ir staiga taip kietai sugniaužė kumščius, kad iš šalies galėjo pasirodyti, jog ketina suduoti būsimajam uošviui. Senelis nejučiom krūptelėjo, tačiau ramiai tęsė:

– Iš tavo kumščių tikriausiai ryžiai auga?

– Na, kai baigsiu mokyklą, kokioje nors nedidukėje sporto salėje...

Tėtis atsakė puikiai žinodamas, kad jam nebėra nė menkiausios galimybės grįžti į mokyklą. Senelis iš pat pradžių nesitikėjo jokio padoresnio atsakymo, todėl vėl prabilo lyg norėdamas pasitikslinti:

– O ką dar sugebi?

Tėčiui galvoje praskriejo įvairiausių minčių. „Puikiai žaidžiu „Street Fighter“... Tačiau vien išsprūdus šiems žodžiams senelis galėjo skelti tokį skambų antausį... „Šauniai priešgyniauju mokytojams...“ Bet uošvis greičiausiai tikisi ne tokio atsakymo. Tuomet... Tikrai, ką gi dar įmanoma daryti? Tėtis, susiėmęs už galvos ir susikaupęs, ilgai kankinosi klūpėdamas priešais uošvį, kol galiausiai ištarė:

– Gerai nė nežinau, tėveli.

Ir kaipmat suvokė: „A! Man juk puikiai sekasi viską mesti!“

Kai žentas išėjo, senelis neturėjo ko pasakyti, tik sarkastiškai tarstelėjo:

– Tas vaikėzas tik vaiką užtaisyti mokėjo, daugiau ničnieko nesugeba.

Mano močiutė, nesuvokdama, kas kamuoja vyrą, tyliai sumurmėjo:

– Šiaip ar taip, tai irgi talentas.